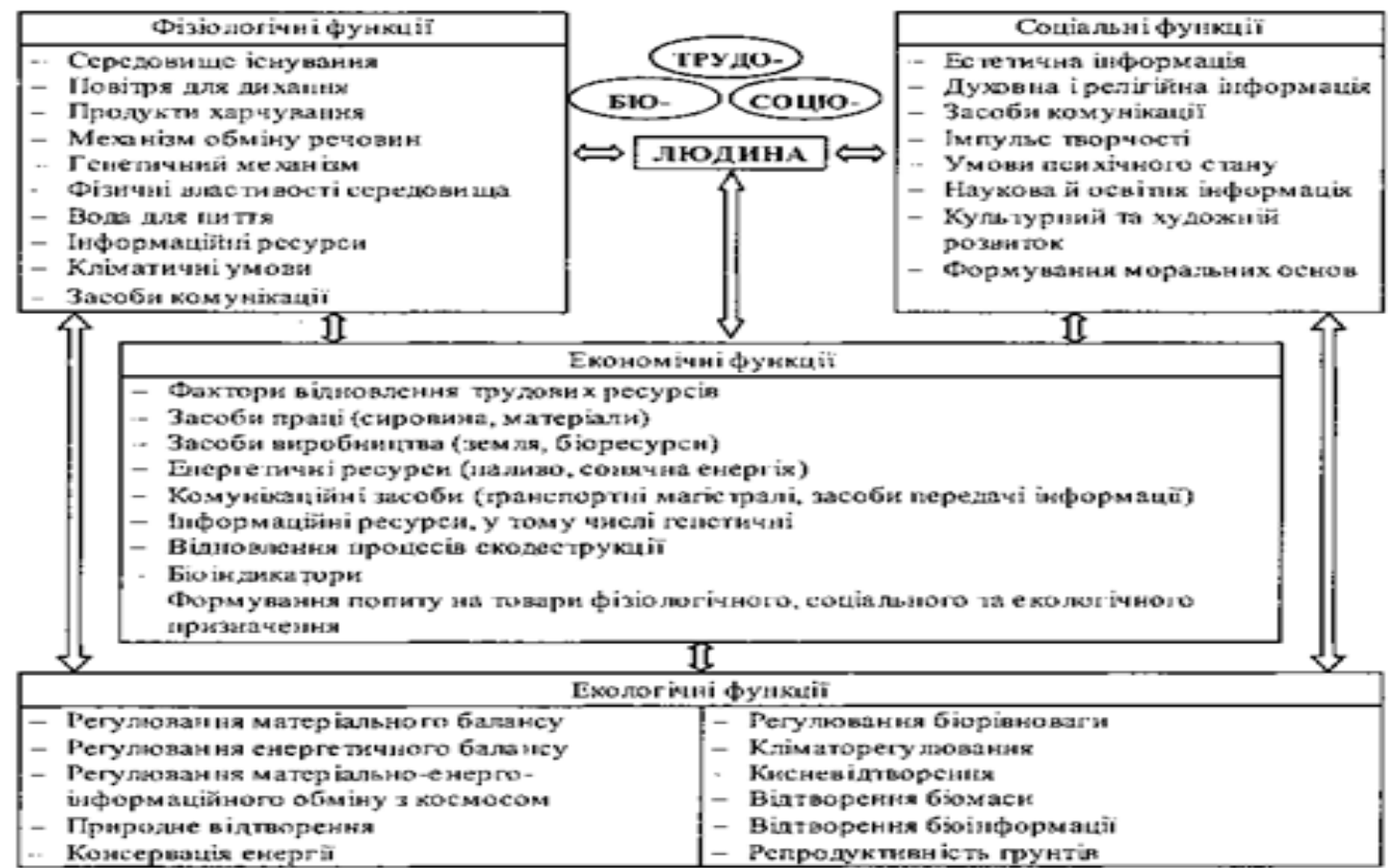

Природні ресурси та Інформаційні ресурси

1. Об'єкти, предмети і показники економічного оцінювання інформаційного забезпечення управління підприємством
2. Природні ресурси
3. Форми і функції інформації
4. Природні і соціально-економічні функції інформації

Природний фактор - будь-який фактор (предмет чи явище), що діє поза участю людини чи пов'язаний з її біологічною сутністю; тобто безпосередня дія природного середовища, яка в певних межах може змінюватися, але цілком не знімається дією соціальних факторів, враховуючи техногенний вплив.

Природними ресурсами вважалися ті природні фактори, що використовувалися в суспільному виробництві, а *природними умовами* вважалися ті, які мають істотне значення для життя і діяльності людини, але безпосередньо в суспільному виробництві не використовуються.

Форми еколого-економічних інструментів

Види базових показників, що можуть бути покладені в основу економічних оцінок природних факторів

Базовий економічний показник	Коментар. Приклад
1. Витрати на відтворення природних ресурсів	Витрати повного циклу геолого -розвідувальних робіт і видобування корисних копалин, враховуючи рекультивацію порушених земель унаслідок видобування земель; витрати з освоєння цілих земель (вирубка лісів, осушення боліт та ін.).
2. Витрати на підтримку стану відтворених природних ресурсів (екосистем)	Витрати на підтримку родючості ґрунтів (внесення необхідних речовин для компенсації тих, що виносяться разом із врожаєм; вартість моніторингу ґрунтів, сухої меліорації); витрати з моніторингу та профілактичного очищення дна і берегів рік; витрати з моніторингу і санітарного вирубування у лісі; витрати з утримання заповідників, заказників, національних парків та ін.
3. Витрати на запобігання екологічного порушення (забруднення) природних ресурсів	Вартість очисних споруд для запобігання забруднення атмосфери і води; вартість полігонів для поховання відходів; витрати з терасування чи обваловування схилів земельних ділянок, зміцнення берегів рік і морів тощо.
4. Витрати на заміщення втраченої вигоди, що виникла через екологічне порушення	Витрати на освоєння нових земель замість втрачених, додаткові витрати (мінеральні добрива, додаткові роботи) на збереження нормального врожаю на забруднених землях; вартість с/г продукції, яку доводиться закуповувати за кордоном, щоб відшкодувати втрати та ін.
5. Витрати з ліквідації наслідків еко деструктивної діяльності	Вартість робіт з дезактивації забрудненої території; витрати з рекультивації порушених земель; вартість осушення підтоплених територій; вартість лікування захворюлих унаслідок забруднення навколишнього середовища та ін.

6. Рента (дохід, прибуток) від використання природних факторів	Ринкова ціна корисних копалин; дохід від курортів, еко туризму; дохід від продажу мисливських ліцензій
7. Непрямі вигоди від використання природних благ	Економічна ефективність оздоровлення (підвищення продуктивності, зниження захворюваності) громадян; додаткові доходи сфери послуг, пов'язані з обслуговуванням курортників чи екотуристів
8. Економічний збиток від порушення (забруднення) природних факторів	Втрати врожаю; втрати, пов'язані з додатковою захворюваністю; збиток від підвищеного зношення основних фондів; втрати лісового господарства від зниження приросту деревини, усихання дерев; зниження доходів від курортників і екотуризму та ін.
9. Упущена вигода від втрата якості факторів природного середовища	Зниження непрямих доходів (наприклад, податкових надходжень) від напливу туристів у країну чи експортного потенціалу регіону (країни) через зниження екологічної привабливості продукції (продукти харчування, лікарські рослини та ін.)
10. Втрачена вигода, пов'язана з необхідністю консервації природних об'єктів	Зниження темпів економічного зростання (ВВП) унаслідок екологічних обмежень, наприклад, стримування індустріального розвитку в Латинській Америці заради збереження тропічних лісів; або в північних областях України заради збереження боліт, що живлять ріки
11. Витрати, які готове понести суспільство за збереження недоторканої природи	Наприклад, величина субсидій, платежів, що готові платити регіони чи краши- донори за збереження у їх сусідів природних об'єктів (наприклад, за збереження тропічних лісів Бразилії); плата, яку готова платити одна територіальна одиниця іншій за складування відходів; різниця в ціні за житло, яку готові платити люди, щоб жити в екологічно привабливих районах (тиша, зелень, водойма) порівняно з екологічно несприятливими
12. Ціна, яку готове взяти суспільство (чи окремі люди) за згоду жити в екологічно несприятливому середовищі	Плата, яку готові одержати жителі населених пунктів (виплати населенню, створення об'єктів інфраструктури) за згоду взяти по сусідству екологічно несприятливий об'єкт (полігон відходів, АЕС, аеропорт та ін.); різниця в ціні (знижка), заради якої жителі готові жити в зашумлених чи забруднених районах

Інформаційні ресурси

Інформація - це природна реальність, що несе в собі характерні ознаки предметів і явищ природи, які виявляються в просторі і часі.

Шостий	Продукти систем, що самоорганізуються
П'ятий	Продукти продуктів інтелекту і суспільства (продукти комп'ютера, продукти штучно виведених біологічних видів)
Четвертий	Продукти інтелекту і суспільства (знання, комп'ютер тощо)
Третій	Сутності інтелекту (особистість, суспільні об'єднання)
Другий	Сутності живої природи (біологічні види, екосистеми)
Перший	Первинні фундаментальні сутності (закони природи, причинно-наслідкові зв'язки тощо)

Рівні інформаційної сутності

Природні і соціально-економічні функції інформації

